

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **K. Č.r. v. o. s.,** zastoupeného JUDr. Ing. Igorem Kremlou, advokátem se sídlem Pod Višňovkou 25, Praha 4, proti žalovanému: **Celní ředitelství České Budějovice,** se sídlem Kasárenská 6, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 5. 2006, č. j. 10 Ca 62/2006 - 31,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 5. 2006, č. j. 10 Ca 62/2006 - 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

.Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2006, č. j. 6564/05-0301-21. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu Jindřichův Hradec ze dne 18. 10. 2005, č. j. 6052-03/05-0369-022, o zajištění vybraných výrobků - lihovin podle § 42 odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Krajský soud žalobu odmítl jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d), § 68 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), neboť se stěžovatel domáhal přezkumu rozhodnutí předběžné povahy, které je ze soudního přezkumu podle § 70 písm. b) s. ř. s. vyloučeno.

Ve své kasační stížnosti stěžovatel namítá, že rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby považuje za nezákonné. Konkrétně uvádí, že přímo § 42 odst. 6 zákona o spotřebních daních pamatuje na možnost soudního přezkoumání rozhodnutí o zajištění. Dále poukazuje na to, že rozhodnutí o zajištění předmětných výrobků vydaly orgány celní správy ve vztahu

ke všem provozovnám stěžovatele. Tato rozhodnutí jsou v zásadě totožná, resp. velmi podobná. Některé celní orgány pak ve svých rozhodnutích připustily žalobu ve smyslu ustanovení § 65 s. ř. s. S ohledem na to, že toto poučení nebylo dáno ve všech rozhodnutích celních orgánů, podal stěžovatel z opatrnosti proti předmětným rozhodnutím ústavní stížnosti. Tyto stížnosti byly odmítnuty usneseními Ústavního soudu s odůvodněním, že ústavní stížnost není přípustná, neboť stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně práva poskytuje, když dalším právním prostředkem, který je třeba využít, je správní žaloba proti předmětným rozhodnutím. K závěru o přezkoumatelnosti rozhodnutí o zajištění dospěl i Krajský soud v Ústí nad Labem. Stěžovatel rovněž ve fotokopiích tato soudní rozhodnutí doložil. Z výše uvedených důvodů navrhl napadené rozhodnutí krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozhodnutí celního úřadu o zajištění zboží a rozhodnutí odvolacího orgánu v této věci jsou rozhodnutími předběžné povahy, která jsou ze soudního přezkumu vyloučena. Podle jeho názoru je podstatné znění s. ř. s., které výslovně přezkum úkonů předběžné povahy vyloučilo (§ 70 s. ř. s.). S ohledem na dikci uvedeného ustanovení, nemůže tuto skutečnost zvrátit ani znění § 42 odst. 6 zákona o spotřebních daních. Žalovaný má dále zato, že k rozhodnutím Krajského soudu v Ústí nad Labem a Ústavního soudu, které soudní přezkum umožnily, nemůže zdejší soud přihlížet, neboť je stěžovatel uvedl až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí. Z těchto důvodů se domnívá, že kasační stížnost není důvodná.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu je v ní namítán důvod odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá, že krajský soud nezákonně rozhodl o odmítnutí jeho žaloby, když nesprávně posoudil právní otázku, zda napadené rozhodnutí správního orgánu je vyloučeno z přezkumu správním soudem jako rozhodnutí předběžné povahy, anebo zda naopak správním soudem přezkoumatelné je. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti: Na základě místního šetření provedeného v provozovně stěžovatele v J. H. dne 17. 10. 2005 bylo vydáno rozhodnutí o zajištění lihovin, neboť ze strany stěžovatele nebylo prokázáno jejich zdanění. O zajištění předmětných lihovin byl Celním úřadem Jindřichův Hradec (dále jen „celní úřad“) vystaven protokol o zajištění skladovaných vybraných výrobků č. j. 6052-02/05-0369-022. Celní úřad vydal dne 18. 10. 2005 rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel odvolal. Jeho odvolání žalovaný zamítl s odůvodněním, že správce daně byl oprávněn zajistit lihoviny, neboť chyběl řádný důkaz o původu zboží. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel žalobou, kterou však krajský soud odmítl. V odůvodnění uvedl, že podle § 70 písm. b) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu předběžné povahy. Rozhodnutí vydané podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních žádným způsobem nepředurčuje konečné rozhodnutí ve věci, třebaže nesporně postihuje subjekt, vůči němuž zajištění zboží směřuje. Tato skutečnost nic nemění na tom, že tento postih je dočasný a trvá pouze do doby, než bude o věci rozhodnuto na základě šetření o zjištění výrobce lihovin a prokázání správného odvedení spotřební daně při uvedení těchto výrobků do volného oběhu. Proto se jedná o rozhodnutí předběžné povahy, které je z přezkoumání soudem ve správním soudnictví vyloučeno.

Spornou právní otázkou tedy je, zda jsou rozhodnutí celních orgánů podle § 42 zákona o spotřebních daních ze soudního přezkumu vyloučena či nikoliv. Tuto otázku však již Nejvyšší správní soud řešil, a to ve svém rozsudku ze dne 14. 6. 2006, č. j. 2 Afs 198/2005 - 88, (zveřejněný na www.nssoud.cz), kde dospěl k závěru, že *rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku podle § 42 zákona o spotřebních daních není vyloučeno z přezkumu ve správním soudnictví.*

V tomto rozsudku zdejší soud dospěl k závěru, že ačkoli se rozhodnutí podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních nepochybně řadí mezi rozhodnutí předběžné povahy (srov. k tomu kritéria formulovaná Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 29. 3. 2006, č. j. 2 Afs 183/2005 - 64, zveřejněném na www.nssoud.cz), která – jak žalovaný správně podotýká – jsou obecně z přezkumu ve správním soudnictví vyloučena (srov. shora již zmíněný nález Ústavního soudu ze dne 3. 11. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 8/99, zveřejněný pod č. 153 ve svazku č. 16 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), zákonodárce tento typ rozhodnutí výslovně podrobil soudnímu přezkumu, stanovil-li oprávnění kontrolované osoby dát „podnět k soudnímu přezkoumání“ (§ 42 odst. 6 zákona o spotřebních daních). Vzhledem k tomu, že zákon o spotřebních daních je v tomto případě *lex specialis* k s. ř. s. a jedná se o předpis stejné právní síly, bude na místě dát přednost jeho textu, který soudní přezkum v daném konkrétním případě zakotvuje. Dalším argumentem pro použití úpravy zákona o spotřebních daních je, že vzhledem k jeho pozdějšímu datu účinnosti je zákon o spotřebních daních ve vztahu k s. ř. s. *lex posterior*.

Jakkoli se tedy zákonodárcem zvolené řešení s výslovným připuštěním soudního přezkumu v situaci, kdy se to může zdát ve srovnání s jinými obdobnými instituty (§ 15 odst. 7 d. ř.) neobvyklé, je povinností soudu tento zákon respektovat, zvláště s ohledem na zásadu, že v případě pochybností je zapotřebí jakékoli výluky ze soudního přezkumu interpretovat restriktivně, tj. ve prospěch soudního přezkumu; jiný přístup by ve svých důsledcích mohl být odepřením spravedlnosti – *denegatio iustitiae* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 28/2005 - 89, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 809/2006). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku poukázal také na to, že i Ústavní soud uvedl k výlukám ze soudního přezkumu vztahujícím se ještě k části páté o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, že z ustanovení čl. 4 odst. 4 Listiny nutno dovodit, že žádné ustanovení vylučující soudní přezkum správních rozhodnutí nelze vykládat extenzivně; namístě je naopak maximální zdrženlivost, tedy v pochybnostech postup ve prospěch zachování práva na přístup k soudu (viz nález Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2001, sp. zn. IV. ÚS 393/2000, zveřejněný pod č. 76 v svazku č. 22 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Není tedy správný názor krajského soudu vyslovený v kasační stížností napadeném rozhodnutí, že žaloba stěžovatele je žalobou proti takovému rozhodnutí, které nemůže být předmětem soudního přezkumu, a to s odkazem na § 70 písm. b) s. ř. s.

Závěr o přezkoumatelnosti rozhodnutí o zajištění podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních ve správním soudnictví potvrdil i Ústavní soud ve svých usneseních sp. zn. II. ÚS 497/05, III. ÚS 443/05, I. ÚS 498/05, která stěžovatel doložil ke kasační stížnosti. K tomu je vhodné poznamenat, že je mylný názor žalovaného o tom, že by k těmto rozhodnutím Nejvyšší správní soud neměl s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet. Toto ustanovení totiž na danou věc nedopadá; je sice projevem koncentrace řízení, avšak brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 419/2004). Právní závěry obsažené v soudních rozhodnutích za skutkové novoty bezpochyby považovat nelze.

Vzhledem k tomu, že na právním závěru zaujatém ve svém rozsudku ze dne 14. 6. 2006, č. j. 2 Afs 198/2005 - 88, Nejvyšší správní soud i nadále setrvává, byla kasační stížnost shledána důvodnou a nezákonné usnesení krajského soudu bylo zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí ve smyslu § 110 odst. 3 s. ř. s. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby se žalobou stěžovatele meritorně zabýval.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu